

2022/2036(INI)

1.12.2022

OPINIA

Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

dla Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów

w sprawie administracji elektronicznej przyspieszającej cyfrowe usługi publiczne, które wspierają funkcjonowanie jednolitego rynku (2022/2036(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Maria Grapini

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zwraca się do Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. zauważa, że administracja elektroniczna może poprawić jakość, wydajność i dostępność usług publicznych i administracji publicznej, a jednocześnie zwiększyć udział społeczeństwa; uważa, że trzeba przeprowadzić transformację cyfrową, która zwiększy dostępność internetowych usług publicznych, aby ułatwić i wzmocnić stosunki z obywatelami, przedsiębiorstwami, pracownikami i rządami, i należy przy tym zapewnić im ochronę;
2. jest głęboko przekonany, że w administracji elektronicznej trzeba kierować się prawami podstawowymi, w szczególności prawem do niedyskryminacji, prywatności i ochrony danych, i jednocześnie należy zapewnić obywatelom możliwość zachowania kontroli nad ich danymi osobowymi; apeluje o ścisły nadzór ze strony organów ochrony danych oraz o odpowiednie szkolenie urzędników publicznych; podkreśla, że rządy, które, wypełniając obowiązki związane z administracją elektroniczną, wykorzystują dane osobowe, powinny dawać dobry przykład i promować kulturę ochrony danych w różnych departamentach, aby budować wśród obywateli zaufanie do usług i narzędzi administracji elektronicznej i zachęcać ich do korzystania z tych narzędzi i usług; w związku z tym wzywa organy publiczne, aby odpowiednio wspierały inspektorów ochrony danych, dostarczając jasnych i kompletnych informacji na ich stronach internetowych oraz inwestując w bezpieczne technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT);
3. wskazuje, że w usługach publicznych nastąpiły znaczne przemiany technologiczne polegające na zwiększeniu bezpośredniej komunikacji online z obywatelami oraz wykorzystaniu nowych narzędzi ICT, które mają poprawić jakość i zakres usług oferowanych społeczeństwu; apeluje o modernizację administracji publicznej z naciskiem na poprawę wydajności, skuteczności, szybkości i jakości usług świadczonych obywatelom; wzywa Komisję, aby umożliwiła wymianę najlepszych praktyk i udanych rozwiązań, żeby przekonać państwa członkowskie do wprowadzania narzędzi administracji elektronicznej;
4. uważa, że europejska tożsamość cyfrowa mogłaby być narzędziem ułatwiającym świadczenie usług administracji elektronicznej; uważa, że europejski portfel tożsamości cyfrowej powinien być oparty na zasadach minimalizacji danych i celowości, aby umożliwić obywatelom korzystanie z usług administracji elektronicznej przy pełnej ochronie ich praw podstawowych i danych; w związku z tym wzywa państwa członkowskie, aby po przyjęciu odpowiednich ram prawnych wprowadziły przepisy dotyczące europejskiego portfela tożsamości cyfrowej oraz zwiększały świadomość na ten temat wśród swoich obywateli;
5. podkreśla, że cyfrowa administracja publiczna powinna być przejrzysta, odpowiedzialna, inkluzywna i łatwo dostępna dla osób o różnych potrzebach; przypomina, że zawsze powinna być dostępna obsługa osobista jako alternatywy sposób

dostępu do usług publicznych, zwłaszcza dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, ale również po to, aby złagodzić skutki niskiego poziomu umiejętności cyfrowych i słabego zasięgu internetu; podkreśla, że osobom, które nie korzystają z usług administracji elektronicznej, nie powinno się ograniczać ani utrudniać dostępu do usług administracji lub innych podstawowych usług;

6. przypomina, że cyfryzacja usług publicznych idzie w parze z zagwarantowaniem wszystkim obywatelom UE stabilnego i wysokiej jakości zasięgu sieci; wzywa państwa członkowskie, aby zwróciły szczególną uwagę na jakość sieci, zwłaszcza na obszarach wiejskich;
7. zauważa, że według indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego 2022 tylko 54 % obywateli UE w wieku od 16 do 74 lat posiada podstawowe umiejętności cyfrowe¹; przypomina jednak, że dzięki automatyzacji procedur administracyjnych znaczna poprawa mogłaby być dla obywateli i przedsiębiorstw łatwiejsza;
8. podkreśla, że rozwój i używanie sztucznej inteligencji (AI) w administracji elektronicznej mogą wiązać się zarówno z zagrożeniami, jak i z korzyściami; uważa, że techniki AI to jedna z opcji pozwalających poprawić dostępność usług publicznych, m.in. za pomocą zaawansowanych chatbotów, lub stworzyć rozwiązania umożliwiające przeciwdziałanie zagrożeniom, takim jak cyberataki, np. dzięki wykrywaniu anomalii i zabezpieczaniu danych obywateli; wyraża zaniepokojenie, że AI może nasilić istniejącą dyskryminację, nierówności i wykluczenie społeczne oraz błędnie identyfikować lub nieprawidłowo klasyfikować osoby należące do określonych grup; postuluje zatem, aby wprowadzić skuteczne środki zaradcze, zgodnie z przyszłym aktem w sprawie AI, w tym kontrole przez człowieka i skuteczne mechanizmy składania skarg, a także zapewnić przejrzystość, jeśli chodzi o korzystanie z AI w administracji elektronicznej, i jednocześnie zapobiegać dyskryminacji ze względu na automatyzację oraz poprawić jakość i strukturę zbiorów danych; podkreśla, że większa różnorodność w zawodzie programisty umożliwiłaby większą inkluzywność i lepszą reprezentację poszczególnych osób w algorytmach tworzonych przez koderów; zwraca uwagę, że według danych z 2017 r. wśród naukowców zajmujących się sztuczną inteligencją na świecie odsetek kobiet wynosi tylko 12 %²;
9. postuluje, aby usługi administracji elektronicznej były wiarygodne i miały bardzo wysokie normy bezpieczeństwa przewidujące nadzór sprawowany przez człowieka, co pozwoliłoby zapobiegać wyciekom danych, naruszeniom bezpieczeństwa danych oraz nieuprawnionemu i nieproporcjonalnemu dostępowi do danych osobowych; podkreśla, że zaufanie obywateli do administracji elektronicznej można zbudować tylko wtedy, gdy UE i państwa członkowskie zagwarantują bezpieczeństwo przetwarzania i przechowywania danych; przypomina, jak ważna jest przejrzystość w przypadku wszelkich naruszeń bezpieczeństwa danych, przy jednoczesnym uwzględnieniu

¹ Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego 2022, pełna analiza europejska, Komisja Europejska, s. 20: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/pl/policies/desi>

² Sprawozdanie – „Algorithmic discrimination in Europe: Challenges and opportunities for gender equality and non-discrimination law” [Dyskryminacja algorytmiczna w Europie: wyzwania i szanse w zakresie równouprawnienia płci i prawa o niedyskryminacji], Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów oraz europejska sieć ekspertów prawnych w dziedzinie równouprawnienia płci i niedyskryminacji, 10 marca 2021 r., s. 88: <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/082f1dbc-821d-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>

wymogów bezpieczeństwa narodowego i porządku publicznego, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679;

10. przypomina państwom członkowskim i Komisji, aby korzystały wyłącznie z systemów administracji elektronicznej, które przetwarzają dane osobowe zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679, rozporządzeniem (UE) 2018/1725 i dyrektywą 2002/58/WE, w stosownych przypadkach, oraz zwracały szczególną uwagę na zasady minimalizacji danych, celowości oraz uwzględniania ochrony danych w fazie projektowania i domyślnej ochrony danych;
11. podkreśla że ważne jest, by kontynuować europejską politykę administracji elektronicznej; wzywa Komisję do uwzględnienia pełnego zakresu wyzwań związanych z ochroną danych i dyskryminacją w nowym długoterminowym planie działania na rzecz administracji elektronicznej oraz przy wdrażaniu europejskiego cyfrowego kompasu, aby zagwarantować, że nowoczesna administracja publiczna będzie gotowa na erę cyfrową oraz że do 2030 r. wszystkie kluczowe usługi publiczne będą dostępne w UE w internecie w chronionym, bezpiecznym i niedyskryminacyjnym środowisku.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	1.12.2022
Wynik głosowania końcowego	+: 57 -: 4 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Abir Al-Sahlani, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Patricia Chagnon, Caterina Chinnici, Clare Daly, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Theresa Muigg, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Ramona Strugariu, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Jadwiga Wiśniewska, Javier Zarzalejos
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Daniel Freund, Alessandra Mussolini, Róza Thun und Hohenstein, Romana Tomc, Dragoş Tudorache, Tom Vandenkendelaere, Loránt Vincze
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Pablo Arias Echeverría, Jarosław Duda, Laura Ferrara, Emmanouil Fragkos, Krzysztof Hetman, Eva Kaili, Ska Keller, Alessandra Moretti, Ljudmila Novak, Andrey Novakov, Christine Schneider, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

57	+
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Emmanouil Fragkos, Patryk Jaki, Vincenzo Sofo, Jadwiga Wiśniewska
NI	Laura Ferrara
PPE	Pablo Arias Echeverría, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Andrzej Halicki, Krzysztof Hetman, Jeroen Lenaers, Nadine Morano, Alessandra Mussolini, Ljudmila Novak, Andrey Novakov, Paulo Rangel, Christine Schneider, Annie Schreijer-Pierik, Romana Tomc, Tom Vandenkendelaere, Loránt Vincze, Javier Zarzalejos
RENEW	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róza Thun und Hohenstein, Yana Toom, Dragoş Tudorache
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Eva Kaili, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Alessandra Moretti, Theresa Muigg, Isabel Santos, Birgit Sippel, Marc Tarabella
THE LEFT	Konstantinos Arvanitis, Clare Daly, Cornelia Ernst
VERTS/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Daniel Freund, Ska Keller, Alice Kuhnke, Erik Marquardt

4	-
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík

0	0

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się